

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Decizie tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A CINCEA

DECIZIE

Cererea nr. 57353/16
Ivan CRISTIUC
versus Republica Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a cincea), întrunindu-se la 21 noiembrie 2024 într-un Comitet format din:

Kateřina Šimáčková, *Președinte*,

Diana Sârcu,

Mykola Gnatovskyy, *judcători*,

și Viktoriya Maradudina, *Grefier adjunct interimar al Secției*,

Având în vedere cererea sus-menționată, depusă la 27 septembrie 2016,

Având în vedere observațiile Guvernului reclamat și cele prezentate în replică de către reclamant,

După deliberare, adoptă următoarea decizie:

FAPTELE ȘI PROCEDURA

Informațiile detaliate despre reclamant se regăsesc în tabelul din anexă.

Reclamantul a fost reprezentat în fața Curții de către dna E. Munteanu, avocat în Chișinău.

Plângerile reclamantului în baza Articolelor 6 și 13 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 (executarea tardivă a unei hotărâri judecătorești din 16 noiembrie 2012 pronunțată în favoarea sa, privind plata restanțelor salariale neachitate de către o întreprindere municipală, precum și lipsa unui remediu efectiv în acest sens) au fost comunicate Guvernului Republicii Moldova („Guvernul”).

La 18 aprilie 2015, reclamantul a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Statului (Ministerul Justiției), prin care a solicitat despăgubiri pentru neexecutarea hotărârii menționate într-un termen rezonabil. El a

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

invocat dispozițiile Legii nr. 87 din 1 iulie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Prin decizia sa definitivă din 20 aprilie 2016, Curtea Supremă de Justiție i-a acordat reclamantului, în acest sens, următoarele sume: 7.393 de lei (aproximativ 350 de euro) pentru prejudiciul material (dobândă de întârziere), 12.000 de lei (aproximativ 600 de euro) pentru prejudiciul moral și 2.000 de lei (aproximativ 100 de euro) pentru costuri și cheltuieli.

După comunicarea cererii, la 24 februarie 2021, Agentul guvernamental al Republicii Moldova a depus o cerere de revizuire în privința deciziei Curții Supreme de Justiție din 20 aprilie 2016. El și-a bazat cererea, printre altele, pe dispozițiile art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă, care permite redeschiderea unui proces atunci când o cerere este pendinte în fața Curții.

Prin decizia sa din 23 iunie 2021, Curtea Supremă de Justiție a admis cererea de revizuire formulată de către Agentul guvernamental, a casat propria decizie din 20 aprilie 2016 și a dispus o nouă examinare a recursurilor părților. În aceeași decizie, Curtea Supremă de Justiție a constatat o încălcare a Articolului 6 § 1 și a Articolului 13 din Convenție, inclusiv a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 și, aplicând direct Articolul 41 din Convenție, a obligat statul să plătească reclamantului 1.550 de euro pentru prejudiciul moral, precum și pentru costuri și cheltuieli (dintre care 1.050 euro – prejudiciul moral și 500 de euro – cheltuieli judiciare).

În urma reexaminării recursurilor, printr-o decizie definitivă din 15 decembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție a admis în totalitate recursul reclamantului și i-a acordat acestuia toate despăgubirile solicitate, *id est* 29.934 de lei (aproximativ 1.500 de euro) pentru prejudiciul material (valoarea creanței și dobânda de întârziere solicitată de către reclamant pentru perioada cuprinsă între 16 noiembrie 2012 și 18 aprilie 2015), 30.000 de lei (aproximativ 1.500 de euro) pentru orice prejudiciu moral, precum și 11.000 de lei (aproximativ 550 de euro) pentru acoperirea costurilor și a cheltuielilor suportate. La 27 aprilie 2022, Statul a efectuat transferul sumelor acordate prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 decembrie 2021, finalizând astfel executarea hotărârii definitive favorabile reclamantului din 16 noiembrie 2012. Descrierea tuturor procedurilor parcurse în instanțele naționale se regăsește în tabelul anexat.

Printr-o scrisoare din 26 ianuarie 2022, reclamantul a solicitat Curții să continue faza contencioasă a procedurii în cel mai scurt timp posibil, plângându-se de caracterul inadecvat și insuficient al despăgubirilor acordate de către instanțele naționale. În special, el a contestat lipsa despăgubirii pentru prejudiciul material care consta din dobânda de întârziere pentru perioada cuprinsă între 18 aprilie 2015 și 27 aprilie 2022,

fapte care îi permitea să-și păstreze calitatea de victimă în sensul Convenției.

ÎN DREPT

Guvernul a ridicat o excepție de inadmisibilitate bazată pe pierderea de către reclamant a calității sale de victimă a unei încălcări în sensul Articolului 34 din Convenție. În acest sens, Guvernul a invocat rezultatele procedurii de revizuire, care au determinat constatarea încălcării drepturilor reclamantului, plata sumelor menționate cu titlu de prejudiciu material, echivalente cu valoarea creanței însoțită de dobânda de întârziere pentru o perioadă ce a durat până în aprilie 2015, și plata unei despăgubiri pentru prejudiciul moral. Referitor la alegațiile reclamantului privind neplata dobânzii de întârziere pentru perioada cuprinsă între 18 aprilie 2015 și 27 aprilie 2022, Guvernul a susținut că, potrivit legislației în vigoare, după redeschiderea procesului, reclamantul ar fi trebuit să adreseze Curții Supreme de Justiție o nouă cerere privind plata sumei aferente dobânzii, în baza unei actualizări a calculului respectivei penalități.

În cadrul ultimului schimb de replici între părți, reclamantul a susținut că nu avusese posibilitatea de a prezenta pretenții actualizate în timpul reexaminării recursurilor de către Curtea Supremă de Justiție, deoarece în cadrul procedurii în recurs părțile nu pot modifica obiectul acțiunii. El a insistat asupra faptului că ar fi fost posibil de formulat pretenții noi cu ocazia reexaminării apelurilor, ceea ce, în opinia sa, putea fi făcut numai în fața instanțelor inferioare. În replică la argumentul Guvernului privind posibilitatea de a introduce în instanță o nouă acțiune pentru recuperarea dobânzilor de întârziere pentru perioada ulterioară lunii aprilie 2015, reclamantul a invocat prescripția și imposibilitatea de a obține despăgubiri pentru întreaga perioadă vizată (în conformitate cu legea, doar pentru ultimii trei ani). Actualizându-și pretențiile sale pentru satisfacție echitabilă, reclamantul solicită Curții să majoreze sumele deja plătite, respectiv aproximativ 1.300 de euro pentru prejudiciul material, 3.150 de euro pentru prejudiciul moral și 300 de euro pentru cheltuielile de asistență juridică. În sfârșit, reclamantul se opune rezultatelor procedurii de revizuire, susținând că despăgubirile acordate la nivel național ar fi insuficiente pentru a-i înlătura calitatea de victimă. El susține, în special, că nu i s-au acordat dobânzi de întârziere pentru perioada de neexecutare care s-a scurs după 18 aprilie 2015.

De la început, Curtea reamintește principiile aplicabile pierderii calității de victimă în cazurile de neexecutare, rezumate în hotărârea *Cristea v. Republica Moldova* (nr. 35098/12, §§ 25 și 27-31, 12 februarie 2019).

În prezenta cauză, Curtea constată că mărimea despăgubirii acordate reclamantului în urma procedurii de revizuire corespunde cu cea pe care

Curtea ar fi acordat-o în cauze similare. Prin urmare, reclamantul nu mai are statut de victimă.

Chiar și presupunând că dobânda de întârziere pentru perioada aprilie 2015 – aprilie 2022 rămâne neachitată, Curtea observă, de comun acord cu Guvernul, că reclamantul nu a depus o astfel de cerere în cadrul procedurii de examinare a recursului său ordinar după redeschiderea procesului, deși a avut posibilitatea să o facă. În lipsa unei pretenții de despăgubire, Curtea nu poate concluziona că procedura nu i-a oferit reclamantului posibilitatea de a obține o despăgubire suficientă pentru pretinsa încălcare a drepturilor și a libertăților garantate prin Convenție sau prin Protocoalele sale. Trebuie remarcat în acest sens că reclamantul a obținut, în cele din urmă, toate sumele pretinse în momentul în care a formulat acțiunea în despăgubire, iar Curtea Supremă de Justiție nu putea depăși pretențiile formulate, sub sancțiunea pronunțării *ultra petita*. Potrivit jurisprudenței bine-stabilite a Curții (*Cristea*, pre-citată, § 45), un reclamant nu este obligat, după ce a epuizat căile de atac interne disponibile, să facă uz de alte remedii pentru a obține o despăgubire adecvată. Pe de altă parte, specificul despăgubirilor pecuniare constă în faptul că doar reclamantul cunoaște cuantumul acestora. În lipsa unei cereri de despăgubire pentru acest tip de prejudiciu, judecătorii nu sunt în măsură să-l acorde. Prin urmare, argumentul reclamantului în această privință nu poate afecta concluzia că el nu mai are calitatea de victimă, în urma despăgubirii acordate în cadrul procedurii de revizuire.

Rezultă că reclamantul nu mai este o victimă a presupuselor încălcări și că această cerere trebuie respinsă în conformitate cu Articolul 35 §§ 3 a) și 4 din Convenție.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Declară cererea inadmisibilă.

Redactată în limba franceză și comunicată în scris la 12 decembrie 2024.

Viktoriya Maradudina
Grefier adjunct interimar

Kateřina Šimáčková
Președinte

ANEXĂ

Cererea privind plângerile în baza Articolului 6 § 1 și a Articolului 13 din Convenție, și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1
(neexecutarea sau executarea tardivă a hotărârilor judecătorești interne și lipsa unei căi de atac efective în acest sens)

Numărul și data depunerii cererii	Numele reclamantului și anul nașterii	Denumirea instanței naționale Titlul executoriu Data deciziei	Data începerii neexecutării	Data finalizării neexecutării Termenul executării	Procedura în despăgubire Denumirea instanței naționale Data deciziei Despăgubirile acordate (în euro)
57353/16 27/09/2016	Ivan CRISTIUC 1957	Judecătoria Bălți Obligarea unei întreprinderi municipale de a plăti reclamantului restanțe salariale, 16/11/2012	16/11/2012	27/04/2022 9 ani, 5 luni și 12 zile	<i>Rezultatele procedurii în despăgubire:</i> Curtea Supremă de Justiție (CSJ), 20/04/2016 Prejudiciul moral: 600 de euro Prejudiciul material: 350 de euro (cu titlu de dobândă de întârziere) Costuri și cheltuieli: 100 de euro. La 03/06/2020 cererea a fost comunicată Guvernului. La 24/02/2021, Agentul guvernamental a depus o cerere de revizuire. Prin decizia din 23/06/2021, CSJ a admis cererea de revizuire, a anulat propria decizie din 20/04/2016, a dispus o nouă examinare a recursurilor depuse către părți și a aplicat direct Articolul 41 din Convenție, acordându-i reclamantului suma de 1.550 euro cu titlu de prejudiciu moral și costuri și cheltuieli. <i>Rezultatele procedurii de revizuire:</i> Curtea Supremă de Justiție, 15/12/2021 Prejudiciul moral: 1.486 de euro Prejudiciul material: 1.483 de euro (alcătuit din suma creanței și dobânda de întârziere calculată până în aprilie 2015) Costuri și cheltuieli: 550 de euro. Transferul acestor sume a avut loc la 27/04/2022.